

De ontwikkeling van de functioneringsvragenlijst bij een beperking in horen én zien
(doofblindheid)

Deelkracht Kennisfestival

3 juni 2026

gepresenteerd door: Marianne Rorije

De Functioneringsvragenlijst is ontwikkeld door:

Eline Heppe (Kentalis), Marleen Smits (Kentalis), Suzanne Koonen (Kentalis), Michelle Bak (Kentalis) Marianne Rorije (Kentalis), Annelies Witsiers (Kalorama)

Jolien Grovenstein (ervaringsdeskundige),
Renske Bosman (Bartiméus), Yoni van der Linden (Visio), Ton Roelofs (Visio),
Monique Spoor (GGMD), Denise Groenefelt (GGMD), Trees van Nunen (Kentalis), Marga Leefkens (Kentalis), Saskia Damen (Kentalis/RUG)

Deelprogramma Een beperking in horen én zien (doofblindheid)

Bartiméus:

De functionele definitie van doofblindheid

WAAROM

- Medische definitie niet toereikend

WAT

- Beschrijving een beperking vanuit de impact op het dagelijks functioneren binnen verschillende levensdomeinen
- In lijn met het ICF-model
- Functionele definitie gebruiken naast de medische definitie

De functionele definitie van doofblindheid

[De-Nederlandse-Functionele-Definitie-van-Doofblindheid-met-toelichting-Juni-2022.pdf](#)

Doel

Het ontwikkelen van een vragenlijst die gebruikt kan worden bij zowel de toelating, als voor de verduidelijking van de hulpvragen (bij reeds toegelaten cliënten). Met de pilot wordt de lijst getest op bruikbaarheid en verder doorontwikkeld.

De functionerings-vragenlijst

- Brengt de problemen in het functioneren en de hulpvragen in kaart
- Bestaat uit 12 functioneringsgebieden en 14 items

PILOTVERSIE

Functioneringsvragenlijst

D Problemen in functioneren en hulpvragen

Item	Voorbeeldvragen	Ruimte voor toelichting	Score item
<i>Functioneringsgebied: Overige zintuigen (proprioceptie, vestibulair systeem, interoceptie, ruiken, proeven, voelen)</i> 15 De persoon ervaart (of betrokkenen signaleren) problemen met het inzetten van de overige zintuigen en heeft een hulpvraag hierover.	• Zet u nu uw overige zintuigen in?/ Hoe gaat het inzetten van de overige zintuigen? - evenwicht - tast/voelen - geur/ruiken - smaak/proeven - waarneming van prikkels binnen het lichaam - het vermogen om de positie van het eigen lichaam en lichaamsdelen waar te nemen • Heeft u een hulpvraag over het inzetten van deze zintuigen in het dagelijks functioneren?		☐ Ervaart problemen ☐ Heeft hulpvraag
<i>Functioneringsgebied: Sociaal functioneren (interpersoonlijke relaties en interacties)</i> 16 De persoon ervaart (of diens betrokkenen signaleren) problemen met het maken van contact met mensen uit de sociale omgeving vanwege de beperking in horen én zien en heeft een hulpvraag hierover. <i>Hier valt ook het vermoeden van een sociaal isolement (vanwege de beperking in horen én zien) onder.</i>	• Hoe ervaart u uw sociaal leven? • Is het aantal mensen waarmee u contact heeft binnen de familie, vrienden of lotgenoten voldoende? • Is het aantal contactmomenten met familie, vrienden of lotgenoten voldoende? • Is de kwaliteit van de contact van uw [verwant] met familie, vrienden of lotgenoten voldoende? (bv inhoud, communicatievorm, type activiteiten) • Heeft u het gevoel dat u erbij hoort? • Neemt u deel aan sociale activiteiten waar meerdere mensen samenkomen of mijdt u deze liever? • Heeft u moeite met het herkennen van bekende mensen of heeft u de angst om bekenden niet te herkennen? • Heeft u een hulpvraag over uw sociaal leven?		☐ Ervaart problemen ☐ Heeft hulpvraag

Vraag:

“Wie gebruikt er een instrument om het dagelijks functioneren van iemand met een beperking in horen én zien in kaart te brengen?”

Toelichting: zowel als onderdeel van de intake of tijdens de behandeling/begeleiding

Onderzoek – 3 onderdelen:

1. Ontwikkeling van de functioneringsvragenlijst
2. Pilotonderzoek
3. Doorontwikkeling van de functioneringsvragenlijst

1. Ontwikkeling van de functioneringsvragenlijst

Het bereiken van consensus over de functioneringsgebieden, items en vragen met een multidisciplinaire werkgroep.

Op basis van 14 bestaande instrumenten en theoretische modellen (bijv. het ICF-model).

stap 1: prioritering van 35 gevonden functioneringsgebieden

stap 2: selectie van 12 functioneringsgebieden voor de vragenlijst

stap 3: ontwikkeling van 14 items en meer dan 50 voorbeeldvragen

1. Ontwikkeling van de functioneringsvragenlijst

De lijst bestaat uit de volgende onderdelen:

- Introductie en instructie
- A) persoonsgegevens en gegevens over het gesprek
- B) huidige zorg, hulpmiddelen en communicatie
- C) de beperking in horen én zien + bijkomende problematiek
- D) problemen in functioneren en hulpvragen
- E) conclusie

2. Pilotonderzoek

- Afname van de functioneringsvragenlijst bij 5 ZG-organisaties
- 11 professionals
- 12 cliënten (6 mogelijk nieuwe cliënten, 6 bestaande cliënten)
- Onderzoek naar de afname en de ervaringen van de participanten (opnames, vragenlijst, interviews)

2. Pilotonderzoek – resultaten

- Gemiddelde duur: 68 minuten
- Gemiddeld 7 problemen, en 3 hulpvragen
- Chronologische volgorde bij 11 uit 12 cliënten

2. Pilotonderzoek – resultaten

2. Pilotonderzoek – resultaten

3. Doorontwikkeling

Verbetering van de functioneringsvragenlijst, zoals:

- Taalniveau voorbeeldvragen vereenvoudigd
- Lay-out verbeterd (meer ruimte voor toelichting).
- Instructie voor afnemers verduidelijkt.
- Enkele vragen toegevoegd of verwijderd.

Pilotonderzoek functioneringsvragenlijst: voorlopige conclusie

- Bruikbaar in de praktijk, brengt ook juist soms onderbelichte thema's in beeld
- De vragenlijst is waardevol en volledig
- De lengte van de lijst vraagt om flexibiliteit

Heb je interesse in de vragenlijst en zou je de definitieve versie willen ontvangen?

Neem dan contact op met:

Marleen Smits: marle.smits@kentalis.nl

Marianne Rorije ma.rorije@kentalis.nl